

Nieuwegein

Financiën

Voorjaarsnota 2012
*voortgang begroting 2012/kaderstelling
begroting 2013*

Raadsnummer 2012-191

Datum 22 mei 2012

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Financiële ontwikkelingen 2012	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Uitgangspunten	4
2.3	Toelichting op de afwijkingen	6
2.4	Mutaties in de stelposten	12
2.5	Mutaties in de reserves en voorzieningen	14
2.6	Investeringskredieten	15
2.7	Risico's	16
3	Bestuurlijk kader 2013	17
3.1	Overzicht van voorwerk in de afgelopen jaren, maar geen samenvatting	17
3.2	Wat nu nodig is	19
3.3	Uitwerking van de rollen	20
4	Financieel kader 2013	24
4.1	Ontwikkelingen tot en met Voorjaarsnota 2012	24
4.2	Ontwikkelingen perspectief 2013	25
4.3	Nieuwe ontwikkelingen 2013	28
4.4	Voldoende meerjarenperspectief?	28
4.5	Ontwikkeling Stelposten	30
4.6	Verdere ontwikkelingen: Wet Houdbaarheid overheidsfinanciën	30
5	Voorstellen	32

1 Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2012 “nieuwe stijl”. Deze Voorjaarsnota bevat zowel de voortgangsrapportage over de begroting 2012 als de kaderstelling voor het jaar 2013. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de door uw raad uitgesproken wens om beide documenten samen te voegen. Het voordeel van de samenvoeging is dat de structurele effecten van de afwijkingen in het jaar 2012 direct zijn verwerkt in het financiële beeld en meegenomen kunnen worden in de afwegingen bij de kaderstelling voor de begroting 2013.

Voor wat betreft de voortgang van de begroting 2012 geven wij u in hoofdstuk 2 een beeld van de ontwikkelingen die zich sinds het opstellen van de begroting 2012 hebben voorgedaan en die hebben geleid of nog zullen leiden tot financiële mee- en tegenvallers, zowel incidenteel als structureel. De peildatum voor deze rapportage is 1 maart 2012. Majeure ontwikkelingen, die zich hebben voorgedaan na 1 maart maar voor het uitkomen van deze nota, hebben wij voor zover mogelijk nog verwerkt in de voortgangsrapportage 2012.

In hoofdstuk 3 doen wij voorzetten voor een bestuurlijk kader voor de begroting 2013 en in hoofdstuk 4 presenteren wij het financiële kader.

Tot slot doen wij u in hoofdstuk 5 een aantal voorstellen die voortvloeien uit deze Voorjaarsnota.

2 Financiële ontwikkelingen 2012

2.1 Inleiding

Op het moment dat zich grote afwijkingen voordoen in de voortgang van de beleidsvoornemens informeren wij u afzonderlijk over de verschillende dossiers. In deze Voorjaarsnota willen wij u daarom vooral informeren over de financiële aanpassingen die in de begroting noodzakelijk zijn. In dit hoofdstuk presenteren wij u het actuele financiële beeld voor het jaar 2012. Ook geven we daarbij dekking aan voor de meerkosten in 2012. De dekking voor de onderwerpen met structurele gevolgen nemen we mee in hoofdstuk 4 bij de kaderstelling voor 2013.

Alle bedragen zijn afgerond op € 1.000. Aangezien de bij deze Voorjaarsnota aan u aangeboden begrotingswijzigingen niet worden afgerond, ontstaat er een gering afrondingsverschil tussen de stand van de begrotingsruimte, zoals gepresenteerd in het onderstaande financiële beeld en de werkelijke stand, zoals deze wordt verwerkt in de begroting 2012.

2.2 Uitgangspunten

In de onderstaande tabel hebben we per programma de effecten van deze Voorjaarsnota (die nog niet in de begroting zijn verwerkt) opgenomen. Op elk onderdeel van de tabel wordt daarna een toelichting gegeven.

Om de Voorjaarsnota compact te houden hebben we in onderstaande tabel alleen de wijzigingen die budgettaire gevolgen hebben, opgenomen. Daarnaast hebben we in een afzonderlijke tabel in paragraaf 2.4. en 2.5. de wijzigingen opgenomen die ten gunste of ten laste van stelposten of reserves en voorzieningen worden gebracht. De overige budgettaire neutrale wijzigingen zijn niet in de tabel opgenomen, maar verwerkt via de begrotingswijzigingen.

Enkele van de in onderstaande tabel opgenomen mutaties hebben betrekking op de structurele effecten van de Najaarsnota 2011. Bij die Najaarsnota hebben we er voor gekozen om de structurele effecten niet mee te nemen, maar deze te betrekken bij de opstelling van de Voorjaarsnota 2012 en de Kadernota 2013. Vandaar dat u deze wijzigingen in de tabel terugvindt.

De peildatum voor de Voorjaarsnota is 1 maart 2012. Nadien is op bepaalde posten echter nog aanvullende informatie binnengekomen (uitkomsten cao gemeenteambtenaren, verkiezingen Tweede Kamer, dividend BNG), die een zodanige

impact heeft op het financiële beeld dat wij gemeend hebben de budgettaire consequenties daarvan in deze Voorjaarsnota te moeten verwerken.

(- = *nadelig*, + = *voordelig*)

Bedragen zijn afgerond op € 1.000

	2012	2013	2014	2015
Begrotingsruimte 2012	0	0	0	0
<i>Bestuur, samenleving en dienstverlening</i>				
Uitbreiding directe formatie griffie	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Interreg project 4c	10.000	-8.000	-2.000	
Vorbereidingskosten modernisering GBA	-20.000			
Verkiezingen Tweede Kamer	-125.000			
<i>Openbare orde en veiligheid</i>				
Brandweerleges	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Aansluiting meldkamer Stadstoezicht Utrecht	-49.000	-98.000	-98.000	-98.000
Dekking kosten meldkamer in 2012 t.l.v. vacatureruimte	49.000	40.000	40.000	40.000
<i>Onderwijs, opvoeding en jeugd</i>				
Sloop noodgebouw Galecop	-47.000			
Peuterspeelzaalwerk	72.000			
<i>Maatschappelijke ondersteuning en participatie</i>				
Gemeentelijke bijdrage NV Sportinrichtingen Nieuwegein	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000
Individuele voorzieningen WMO	-323.000			
<i>Economie, werk en vrije tijd</i>				
Exploitatie jaarlijkse kermis	-45.000			
<i>Duurzame ontwikkeling</i>				
Toezicht kinderopvang	-23.000			
Ontwikkeling bouwleges	-100.000			
<i>Beheer openbare ruimte</i>				
Inkomsten verhuur terrein AC Verhoefweg	50.000	50.000	50.000	50.000
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>				
Algemene uitkering	-604.000	-639.000	-190.000	-152.000
Bijstelling kapitaallasten	-39.000	-38.000	-28.000	-28.000
Lagere dividenduitkering BNG	-92.000	-92.000	-92.000	-92.000
<i>Kostenplaatsen</i>				
Uitstel vervangingsinvestering belastingen	50.000			
ICT-lijnverbinding (uitwijk)	-24.000			
Alarmeringssysteem stadshuis	-15.000	-5.000	-5.000	-5.000
Effecten nieuwe cao ambtenaren	-650.000			

	2012	2013	2014	2015
Structurele effecten Najaarsnota 2011				
Correctie ombuigingstaakstelling Stadswinkel	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
Applicatiebeheer WWB	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
OZB onderwijs, welzijn en sportaccommodaties	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Energielasten onderwijs, welzijn en sportaccommodaties	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000
Hogere kapitaallasten investeringen onderwijs, welzijn en sportaccommodaties	-40.000	-40.000	-39.000	-38.000
Lagere waterschapslasten	15.000	15.000	15.000	15.000
Lagere reclame-inkomsten	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Uitwijk BAG (Najaarsnota 2011)	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Stelposten				
Stelpost opvangen gevolgen rijksbeleid	100.000			
Stelpost kapitaallasten MIP	143.000			
Stelpost risico's en overige ontwikkelingen	250.000			
Stand begrotingsruimte Voorjaarsnota 2012	-1.728.000	-1.086.000	-620.000	-579.000
Verlaging voorgenomen storting in buffer economische crisis	1.728.000			
Saldo Voorjaarsnota 2012	0	-1.086.000	-620.000	-579.000

2.3 Toelichting op de afwijkingen

Uitbreiding directe formatie griffie

Een medewerker van het Ingenieursbureau is vanaf 1 januari 2012 voor 50% toegevoegd aan de formatie van de Griffie. Dit is conform het griffieplan.

Interreg project 4c

Voor het subsidieproject Interreg project 4c is tijdelijk administratieve ondersteuning nodig. Deze wordt in 2012 voor de gehele periode ten laste van de subsidie gebracht, waardoor een tekort ontstaat in de jaren 2013 en 2014. Over de hele periode verloopt dit budgettair neutraal.

Vorbereidingskosten modernisering GBA

Uiterlijk in 2016 moeten alle gemeenten nieuwe modules hebben aangeschaft voor de gemeentelijk basisregistratie (GBA). Door landelijke ontwikkelingen zal naar verwachting het verwervingsproces van die modules al in 2012 een aanvang nemen en leiden tot noodzakelijk te maken voorbereidingskosten.

Verkiezingen Tweede Kamer

Op 12 september worden er verkiezingen gehouden voor de Tweede Kamer. Gelet op de ervaringscijfers uit afgelopen jaren moet daarom rekening worden gehouden met een extra kostenpost van circa € 125.000.

Brandweerleges

Bij de Najaarsnota 2011 hebben wij reeds gemeld dat er geen legesplichtige gebruiksvergunningen zijn aangevraagd en uitgegeven. Dit was mede het gevolg van het nieuwe gebruiksbesluit waarin minder snel een vergunning wordt vereist. De inschatting is dat dit ook voor de jaren na 2011 zal gelden. Mochten er toch vergunningen worden afgegeven dan zullen deze inkomsten als incidenteel worden aangemerkt. Wij stellen voor de brandweerleges structureel af te ramen.

Aansluiting meldkamer Stadstoezicht Utrecht

Het afgelopen jaar hebben wij ingezet op de professionalisering van het team Stadstoezicht. Dit hebben wij gedaan door meer BOA's in dienst te nemen en door de BOA's een opleidingstraject te geven wat de kwaliteit en kwantiteit van handhaving ten goede komt. Doordat de BOA's nu wijkgericht aan het werk zijn, er meer verschillende taken worden opgepakt, meer handhavend wordt opgetreden en de werktijden zijn uitgebreid (vanaf 8.00 tot 22.00 uur vindt het toezicht plaats), is het vanuit goed werkgeverschap noodzakelijk dat de medewerkers ten allen tijde kunnen terugvallen op de backoffice. Stadstoezicht Nieuwegein kan hiertoe aansluiten op de meldkamer van Stadstoezicht Utrecht. Het aansluiten bij de meldkamer brengt met zich mee dat BOA's op straat onder andere kentekens na kunnen vragen en personalia van personen kunnen controleren. Dit draagt bij aan de doelstelling om effectiever en efficiënter te werk te kunnen gaan. Daarnaast is het voor de medewerkers van Stadstoezicht noodzakelijk om direct contact te kunnen hebben met een meldkamer in gevallen waar zich onveilige situaties voordoen om zodoende assistentie van collega's en politie te verkrijgen. Voor het jaar 2012 bedragen de kosten € 49.000 (gebaseerd op een half jaar). Dit jaar kunnen die kosten worden gedekt uit openstaande vacatureruimte bij stadstoezicht. De structurele kosten van € 98.000 worden voor € 40.000 gedekt door het inleveren van een formatieplaats bij stadstoezicht.

Sloop noodgebouw Galecop

Het noodgebouw (5 klaslokalen) aan de Aert de Gelderhage in Galecop moet komende zomer gesloopt worden. Doordat het leerlingenaantal de afgelopen jaren in langzamer tempo daalde dan verwacht, zijn eerdere sloopdata uitgesteld. Inmiddels is duidelijk dat het gebouw dit jaar overbodig wordt en zal alsnog tot sloop moeten worden overgegaan. Het gebouw van 600m² is sinds 1997 in gebruik en verkeert in slechte staat. Gelet op de leeftijd van het gebouw is er geen restwaarde en zijn de sloopkosten relatief hoog. Met de geraamde sloopkosten van € 47.000 is geen rekening gehouden in de begroting door de onzekerheid over het moment van de sloop.

Peuterspeelzaalwerk

In 2012 kan incidenteel € 155.000 worden afgeraamd van het gemeentelijk budget peuterspeelzaalwerk, omdat dit bedrag kan worden betaald uit de vrije ruimte binnen het rijksbudget Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Dit kan niet structureel omdat het budget OAB steeds jaarlijks wordt vastgesteld door het ministerie van OCW. Wij stellen voor € 72.000 van dit budget te laten vrijvallen en het resterende bedrag te gebruiken voor het oplossen van een aantal personele

knelpunten, hetgeen noodzakelijk is in verband met een aantal grote transities die op de organisatie afkomen.

Gemeentelijke bijdrage NV Sportinrichtingen Nieuwegein

De gemeentelijke bijdrage aan de NV Sportinrichtingen Nieuwegein moet op grond van de aandeelhoudersovereenkomst jaarlijks worden geïndexeerd. In de gemeentebegroting is de nullijn gehanteerd. De bijdrage voor 2012 moet worden verhoogd met 2,375%, wat neerkomt op een bedrag van € 22.000.

Individuele voorzieningen WMO

Voor individuele voorzieningen WMO verwachten wij in 2012 een stijging van € 411.000. Die is gebaseerd op de gerealiseerde uitgaven 2011, een jaarlijkse toename van de aanvragen met 3% en een indexering van het uurtarief huishoudelijke hulp met ruim 2%. De geschatte toename van de aanvragen met 3% wordt veroorzaakt door vergrijzing en toename van het aantal jonge gezinnen met psychische problemen. Ook in de jaren 2013 tot en met 2015 moet rekening worden gehouden met een toename van de aanvragen met 3% per jaar. In het raadsvoorstel Wet Maatschappelijke Ondersteuning was geen rekening gehouden met de stijging van 3%. Verder zijn de verwachte voordelen van de kanteling WMO in de raming verwerkt. In 2012 betreft dat een voordeel van € 170.000 met als uitgangspunt dat het voordeel in de jaren 2013 tot en met 2015 jaarlijks met € 150.000 toeneemt. Via de taakmutaties algemene uitkering komt voor de Integratie-uitkering WMO een bedrag van € 88.000 structureel beschikbaar. Hierdoor is per saldo sprake van een stijging van de WMO met € 323.000 in 2012. Voor de jaren na 2012 zou de stijging van het aantal aanvragen, verminderd met de voordelen uit de kanteling leiden tot een structureel tekort van circa € 300.000. Wij hebben als uitgangspunt dat er aanvullende maatregelen worden getroffen om de stijging van het aantal aanvragen financieel te compenseren.

Exploitatie jaarlijkse kermis

Bij de Voorjaarsnota 2010 is reeds gemeld dat aanbiedingen van standplaatshouders kermis veel lager zijn dan voorheen terwijl de kosten toenemen. Per saldo ging het om een nadeel van € 45.000. Wij zullen voor 2013 met een voorstel komen voor een structurele oplossing van de achterblijvende inkomsten op dit onderdeel.

Toezicht kinderopvang en toezicht nieuwe drank- en horecawet

De wet schrijft voor dat gemeenten het bevoegd gezag zijn met betrekking tot de eisen die gesteld worden aan kinderopvang en peuterspeelwerk. Het toezicht vindt sinds jaar en dag plaats door de GGD, die hiertoe conform de wet verplicht is. Hiertoe zijn structureel middelen nodig en deze zijn, zoals vorig jaar reeds aangegeven, niet toereikend. Wij stellen voortsnog voor alleen het voor 2012 noodzakelijke bedrag van € 23.000 beschikbaar te stellen. De structurele effecten zullen, evenals de effecten van het toezicht op de nieuwe drank- en horecawet, nader worden afgewogen in het bredere perspectief van toezichtstaken. Wij zullen hiervoor met een separaat voorstel komen.

Ontwikkeling bouwleges

De inwerkingtreding van het Bouwbesluit per 1 april 2012 heeft tot gevolg dat het vergunningstelsel voor sloopactiviteiten wijzigt in een meldingstelsel. Het is niet langer mogelijk om de urenbesteding aan sloopmeldingen (die niet wezenlijk zal verlagen ten opzichte van de vergunningen) te dekken door leges. Dit zal een negatief effect hebben van € 100.000.

Inkomsten verhuur A.C. Verhoefweg

De bestaande huurovereenkomst met de Shell betreffende de verhuur van grond voor een brandstofverkooppunt aan de AC Verhoefweg is vernieuwd. De nieuwe huurperiode betreft 10 jaar, ingaande 1 januari 2012. De huur wordt jaarlijks gebaseerd op de werkelijk verkochte liters brandstof. Op basis van de laatste jaren gemiddeld verkochte liters brandstof zal de huur van circa € 50.000 naar circa € 350.000 per jaar stijgen. Voorgesteld wordt om voor de verhuur aan de Shell een huurproduct van het Grondbedrijf te maken in plaats van een product van de Algemene Dienst (AD) en daartoe aan de AD een jaarlijkse afdracht te doen van € 100.000. Hierdoor ontstaat een begrotingsruimte van € 50.000 (jaarlijkse afdracht € 100.000 minus de geraamde jaarhuur € 50.000).

Algemene uitkering

Met ingang van 2012 geldt voor de ontwikkeling van de algemene uitkering weer de systematiek "samen de trap op, samen de trap af". Helaas betekent dat voor 2012 meteen weer de trap af. Ten opzichte van de meicirculaire 2011, die is gebruikt voor het opstellen van de begroting 2012, daalt het accres van de uitkering met ongeveer € 492.000. Bij het opstellen van de begroting was op dit punt rekening gehouden met een korting van € 152.000, zodat het nadeel op dit punt nu € 340.000 bedraagt.

De uitkeringsbasis wordt ook in 2012 verlaagd als gevolg van de landelijk toename van het aantal bijstandsgerechtigden. Wel valt een deel van de landelijke verdeelreserve over 2010 vrij, omdat de meeste maatstaven voor dat jaar nu definitief zijn vastgesteld. Per saldo hebben deze ontwikkelingen tot gevolg dat de uitkering voor Nieuwegein met € 113.000 daalt.

Daarnaast voert het Rijk de korting vanwege de omgevingsdiensten door, waarvan in eerste instantie bij het bestuursakkoord was afgesproken om die te laten vervallen. Voor Nieuwegein gaat het hierbij om een nadeel van € 151.000. Overigens wordt in de circulaire gemeld dat deze middelen op landelijk niveau worden gereserveerd voor mogelijke risico's van de invoering van de Wet Werken naar Vermogen.

De september- en de decembercirculaires van het gemeentefonds geven voor 2012 een aantal nieuwe taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen aan. Deze worden nader toegelicht bij de stelposten.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot het volgende beeld van de algemene uitkering voor 2012:

Stand algemene uitkering	bedrag	budgettair effect
Begroting 2012	54.335.000	
Ontwikkeling accres	-340.000	-340.000
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-113.000	-113.000
Korting regionale uitvoeringsdiensten	-151.000	-151.000
Taakmutaties	1.815.000	
Voorjaarsnota 2012	55.546.000	-604.000

Bijstelling kapitaallasten

Er is sprake van een nadeel van € 39.000 aflopend tot € 28.000 in 2015 wegens correctie van de kapitaallasten. Deze correctie vloeit voort uit de afsluiting van een aantal kredieten bij de jaarrekening 2011.

Dividend BNG

De BNG heeft het dividend over 2011 gehalveerd ten opzichte van 2010. Het dividend wordt verantwoord in 2012. Dit betekent dat wij in 2012 een nadeel hebben van € 92.000. Gelet op recente informatie hieromtrent stellen wij voor om dit bedrag structureel af te ramen.

Uitstel vervangingsinvestering belastingen

In het MIP is voor de vervanging van de huidige belastingapplicatie een krediet beschikbaar gesteld ad € 226.000. Doordat het huidige pakket nog voldoet aan de op dit moment gestelde eisen en er in de markt op dit moment geen beter pakket beschikbaar is, gaat vervanging niet in 2012 plaats vinden. Uitstel heeft plaats gevonden tot medio 2013. Wij stellen u derhalve voor de geraamde kapitaallasten van € 50.000 voor 2012 af te ramen.

ICT-lijnverbinding (uitwijk)

De kosten van de lijnverbinding Nieuwegein-Zeist die in 2010 in gebruik is genomen in het kader van de GBA uitwijk zijn (nog) niet structureel opgenomen in de gemeentelijke begroting. Omdat deze lijn in de toekomst door een bredere toepassing m.b.t. andere gemeentelijke applicaties nog meer dan nu een structureel onderdeel gaat uitmaken van de gemeentelijke bedrijfsvoering stellen wij voor dit bedrag van € 24.000 in 2012 bij te ramen. Structureel zal de dekking gevonden worden in het budget voor uitwijk GBA.

Alarmeringssysteem stadshuis

In het Stadshuis is samen met UWV werkbedrijven een Agressie Interventie Team (AIT) opgezet om collega's, baliemedewerkers optimaal te beschermen bij dreiging. Op de markt is hiervoor apparatuur beschikbaar (zenders/ontvangers) om in voorkomende gevallen collega's te activeren om in actie te komen om de dreiging af te wenden. Wij stellen u voor deze apparatuur plus

onderhoudsfaciliteiten aan te schaffen en de benodigde middelen structureel bij te ramen. Voor een deel komen deze kosten ten laste van de begrotingsruimte (€ 15.000 in 2012) en voor een ander deel (€ 35.000) ten laste van de exploitatie van het Stadhuis.

Salarisaanpassingen

De VNG en de bonden hebben medio april een nieuwe cao voor de gemeenteambtenaren afgesloten. Overeengekomen is een salarisstijging van 1% per 1 januari en 1% per 1 april en een eenmalige uitkering van € 400 beneden schaal 6 en € 200 vanaf schaal 6. In de stelpost risico's en overige ontwikkelingen was voor een bedrag van € 250.000 rekening gehouden met salarisaanpassingen. Die stelpost kan daarom met dit bedrag worden afgeraamd. De structurele effecten en de wijze waarop dit wordt gedekt zijn niet in deze tabel opgenomen, maar zijn verwerkt in de kaderstelling 2013 t/m 2016.

Structurele effecten Najaarsnota 2011

Bij de Najaarsnota 2011 hebben we er voor gekozen om de structurele effecten niet mee te nemen, maar deze te betrekking bij de opstelling van de Voorjaarsnota 2012 en de Kadernota 2013. Thans stellen wij u voor deze posten structureel in de begroting te verwerken. Het betreft de in de tabel opgenomen afwijkingen met betrekking tot de correctie van de ombuigingstaakstelling stadswinkel, het applicatiebeheer WWB, hogere energielasten, ozb en kapitaallasten van onderwijs, welzijn en sportaccommodaties, lagere waterschapslasten, lagere reclame-inkomsten en de uitwijkvoorziening van de BAG.

Ontwikkeling Stelpost Rijksbeleid

De ontwikkelingen voor 2012 zijn vertaald in het financieel perspectief. De in de begroting 2012 opgenomen stelpost van € 100.000 kan daarmee komen te vervallen.

Stelpost Kapitaallasten MIP

Het bedrag dat voor 2012 nog in de stelpost kapitaallasten MIP beschikbaar is betreft de kapitaallasten voor de brede school Lekboulevard/Hoog Zandveld. Met betrekking tot die school wordt in de kaderstelling 2013 een besluit gevraagd. Dit jaar zullen er nog geen kapitaallasten zijn, zodat het bedrag van € 143.000 op deze stelpost voor 2012 kan vrijvallen.

Stelpost Risico's en overige ontwikkelingen

Voor de effecten van de nieuwe cao voor gemeenteambtenaren kan voor € 250.000 een beroep worden gedaan op de hiervoor gereserveerde stelpost voor loonontwikkelingen.

Storting Buffer economische crisis

In de begroting 2012 is € 1.780.000 ruimte opgenomen voor het vormen van een buffer voor de economische crisis. Uit deze Voorjaarsnota blijkt dat de ruimte voor het doen van een storting in 2012 grotendeels niet meer beschikbaar is. Wij stellen u daarom voor om een bedrag van € 1.728.000 in te zetten voor de dekking

van de Voorjaarsnota 2012. Er resteert in 2012 dan nog een bedrag van € 52.000 als storting in de buffer economische crisis.

2.4 Mutaties in de stelposten

In onderstaande tabel stellen wij u een aantal wijzigingen voor die worden verrekend met in de begroting opgenomen stelposten:

	2012	2013	2014	2015
Vervoer college	17.000	17.000	17.000	17.000
Aanschaf I-pads	-65.000	-5.000	-5.000	-50.000
Herschikking ICT	95.000	56.000	184.000	155.000
Invulling stelpost nog in te vullen bezuinigingen	-30.000	-51.000	-179.000	-105.000
Invulling stelpost efficiencymaatregelen	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000

Toelichting

De verlaging van het budget vervoerskosten college is het gevolg van een maatregel die al in 2011 is genomen, maar die nog niet structureel was doorgetrokken in de begroting. Deze maatregel vloeit voort uit efficiency- en versoberingsmaatregelen en kan derhalve in mindering op deze stelpost worden gebracht. De stelpost versoberings- en efficiencymaatregelen vertoont na het muteren van bovengenoemd bedrag van € 17.000 een positieve stand (€ 10.500). Wij stellen u voor deze post samen te voegen met de stelpost niet ingevulde bezuinigingen.

Er heeft herschikking plaatsgevonden van de ICT exploitatie en ICT investeringen. Bij de investeringen zijn de afschrijvingstermijnen aangepast van 3 jaar naar 5 jaar. Verder heeft er een wijziging van de opbouw van de investeringen zelf plaats gevonden. Deze transitie levert per jaar variabele voordelige exploitatie-resultaten op welke ten gunste zijn gebracht van de stelpost nog in te vullen bezuinigingen. Een deel van het voordeel wordt ingezet ter dekking van de aanschaf van 100 Ipads. Deze aanschaf komt voort uit het streven om de gemeentelijke organisatie digitaler te laten werken.

Het bovenstaande leidt na besluitvorming over deze nota tot de volgende stand van de stelposten:

	2012	2013	2014	2015
Stelpost Onvoorzien	35.000	35.000	35.000	35.000
Stelpost Bestaand beleid	0	392.830	800.000	1.200.000
Stelpost Nieuw beleid	100.040	85.040	85.040	85.040
Stelpost Kapitaallasten MIP	0	494.306	985.696	1.590.950
Stelpost Taakmutaties algemene uitkering	115.286	68.286	68.286	-598.714
Stelpost Niet ingevulde bezuinigingen en Stelpost Efficiency- en versoberingsmaatregelen	-372.202	-503.735	-373.257	-457.703
Stelpost Taakstelling rente	0	-120.000	-240.000	-360.000
Stelpost Intensiveringen collegeprogramma	50.000	50.000	50.000	50.000
Stelpost Kapitaallasten gemeentewerf	0	0	-236.395	-247.687
Stelpost Opvangen gevolgen rijksbeleid	0	150.000	750.000	1.650.000
Stelpost Risico's en overige ontwikkelingen	150.000	1.400.000	2.220.000	3.030.000
Stelpost Strategische heroriëntatie	-282.904	-2.178.738	-1.804.404	-1.626.404

Stelpost Nieuw beleid

De stelpost nieuw beleid bevat nog een eenmalig bedrag voor de exploitatie van het vastgoed in de binnenstad en vanaf 2013 een structureel bedrag voor de meerkosten van het onderbrengen van het historisch archief van de gemeente.

Stelpost Taakmutaties algemene uitkering

De september- en de decembercirculaires van het gemeentefonds geven voor 2012 een aantal nieuwe taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen aan. Deze zijn onderstaand aangegeven.

Toevoegingen algemene uitkering	bedrag	Voorstel
Taakmutaties:		
Aanpassing norm kwijtschelding en bijzondere bijstand i.v.m. kosten kinderopvang	24.000	verwerkt in Voorjaarsnota
Bijzondere bijstand voor kwetsbare groepen	216.000	verwerkt in Voorjaarsnota
Transitiekosten decentralisatie AWBZ begeleiding naar de WMO	158.000	verwerkt in Voorjaarsnota
Incidentele bijdrage ID-kaarten 2011	28.000	verwerkt in Voorjaarsnota
Integratie-uitkering:		
WMO	26.500	verwerkt in Voorjaarsnota
Decentralisatie-uitkeringen:		
Uitkering Centrum Jeugd en Gezin	1.330.000	verwerkt in eerste wijziging
Invoeringskosten Jeugdzorg	32.500	verwerkt in Voorjaarsnota
	<hr/>	
	1.815.000	

In totaal gaat het bij de nieuwe taakmutaties voor Nieuwegein om een bedrag van € 1.815.000. Het bedrag voor het centrum Jeugd en gezin is in de eerste

wijziging 2012 verwerkt op het product. Van de overige bedragen wordt in deze Voorjaarsnota voorgesteld om deze op de betreffende producten te verwerken. Dat geldt ook voor de (negatieve) taakmutaties uit de meicirculaire 2011 die in de begroting 2012 op de stelpost waren opgenomen. De korting op het inburgeringsbeleid is incidenteel ingevuld voor 2012. Op de stelpost resteren nu nog twee bedragen, namelijk voor de e-overheid (een kasschuif waar een korting op de uitkering in 2015 tegenover staat) en een negatieve stelpost voor de korting op het inburgeringsbeleid na 2012.

Stelpost Niet ingevulde bezuinigingen

Dit betreft taakstellingen uit voorgaande jaren, die nog concreet ingevuld moeten worden. Het resterende bedrag betreft de inkoopstaakstelling (€ 320.000 in 2012 oplopend tot € 520.000 in 2013), budget raad (€ 50.000), ingenieursbureau (€ 100.000) en shared services (€ 39.000). De implementatie van de maatregelen is gestart. Bij de Najaarsnota zullen wij u informeren over de resultaten daarvan. Vanwege mogelijke frictiekosten is destijds het totaal van de maatregelen hoger vastgesteld dan het benodigde ombuigingsbedrag. Om die reden is het totaal van de maatregelen dan ook hoger dan de stelpost.

Stelpost Intensiveringen collegeprogramma

Deze post van € 50.000 is bestemd om gratis vervoer voor ouderen met de inzet van de U-pas mogelijk te maken. Wij zullen in de loop van dit jaar met een voorstel hiervoor komen.

Stelpost Risico's en overige ontwikkelingen

Voor 2012 is een bedrag van € 150.000 beschikbaar voor het opvangen van risico's. Gelet op de in paragraaf 2.7 beschreven risico's stellen wij voor dit bedrag beschikbaar te houden op deze stelpost.

Stelpost Strategische heroriëntatie

Deze stelpost is voor een belangrijk deel ingevuld in de eerste begrotingswijziging 2012. Voor 2012 staan op dit moment nog taakstellingen open met betrekking tot communicatie binnenstad (€ 60.000), gedifferentieerde beeldkwaliteit groen en straatreiniging (€ 200.000) en aanpassing contractering beheer openbare ruimte (25.000). Wij gaan er echter van uit dat deze maatregelen nog in 2012 voor het volledige bedrag worden ingevuld. Voor een aantal maatregelen die in 2013 ingaan vindt nog overleg plaats met de betrokken instellingen. Een overzicht van de maatregelen en de invulling daarvan op dit moment is opgenomen in bijlage 1. Wij gaan er van uit dat alle maatregelen ingevuld worden in de begroting 2013.

2.5 Mutaties in de reserves en voorzieningen

Reservemutaties

In navolgende tabel stellen wij u een aantal wijzigingen voor die worden verrekend met reserves:

	2012	2013	2014	2015
Opdrachten beeldende kunst	-150.000			
Beeldende kunst binnenstad	-445.000			
Inkomsten A.C. Verhoefweg	250.000			
Diverse kosten garage parkeren	-1.547.000	-516.000		
Actieplan geluid	-750.000			
Onttrekking Reserve beeldende kunst	150.000			
Onttrekking Reserve beeldende kunst binnenstad	445.000			
Storting Reserve grondbedrijf	-250.000			
Onttrekking Reserve parkeren	1.547.000	516.000		
Onttrekking Reserve actieplan geluid	750.000			

Toelichting

De kosten van de uit te voeren opdrachten beeldende kunst in 2012 worden vooralsnog geraamd op € 150.000. Het gaat met name om het plan om de bronzen beelden, met een intrinsieke waarde tussen € 1,0 en € 2,0 mln. te beveiligen. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de Reserve beeldende kunst.

De kosten van de uit te voeren kunststopdrachten Binnenstad worden in 2012 geraamd op € 445.000. Het gaat om € 150.000 voor het theater, € 100.000 voor de trouwzaal, restant € 70.000 voor het garageproject en € 125.000 voor het verplaatsen van De Krul. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de Reserve beeldende kunst binnenstad.

Voor de inkomsten m.b.t. de A.C. Verhoefweg verwijzen wij u naar de toelichting die is gegeven in paragraaf 2.3.

De in 2011 geplande uitgaven voor parkeergarage P7, kunnen als gevolg van langdurige onderhandelingen met diverse partijen pas in 2012 en 2013 worden gerealiseerd. De kosten worden gedekt uit de Reserve parkeren.

Voor de uitvoering van het actieplan geluid zijn voor 2012 werkzaamheden gepland ten behoeve van Graaf Florisweg en de Stadsas van respectievelijk € 475.000 en € 25.000 en de Plettenburgerbaan € 250.000. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve actieplan geluid.

2.6 Investeringskredieten

Bij brief van 19 april 2012 hebben wij u geïnformeerd over de afsluiting van de kredieten voor het stadshuiscomplex. Conform hiermee stellen wij u voor de bestaande kredieten af te sluiten en voor het afwikkelen van openstaande verplichtingen en af te handelen opleverpunten nieuwe kredieten te verlenen voor het casco van € 416.000, de installaties € 279.000, de losse inrichting € 417.000 en de vaste inrichting € 539.000. Tevens stellen wij u voor t.b.v. het uitvoeren van de lichtwering een krediet beschikbaar te stellen van € 260.000 en voor aanpassingen aan de balies € 30.000. De begrotingswijzigingen waarbij de afsluiting en opening van de kredieten financieel technisch is verwerkt zijn hierbij gevoegd. Per saldo wordt het

stadshuiscomplex, na afsluiting van de oude kredieten en opening van bovengenoemde nieuwe kredieten, afgesloten met een positief saldo van € 74.135.

2.7 Risico's

Uitkeringen WWB, IOAW, IOAZ en BBZ

Voor de uitkeringen op grond van de WWB (uitkeringen levensonderhoud, BBZ, IOAW en IOAZ) is aanvankelijk begroot: € 12.297.308. Minus de taakstelling voor sociale recherche bedraagt de begroting: € 12.097.308. Belangrijk deel van de begrote uitgaven worden gevormd door de uitkeringen levensonderhoud. Hiervoor is in de begroting 2012 € 11.752.308 begroot. De raming van dit onderdeel is gebaseerd op de volumestand per begin 2011. Sindsdien is het volume als gevolg van de economische omstandigheden gegroeid. Bij de stand van het volume ultimo 1e kwartaal 2012 zou het geraamde bedrag voor de aanvragen levensonderhoud worden overschreden met een bedrag van € 523.933. Tegelijkertijd is ook de beschikking van het rijk voor 2012 hoger, namelijk € 159.837. Deze toename is echter niet toereikend om de negatieve volumeontwikkeling te compenseren. Per saldo blijft het begrotingseffect nul indien wij het verwachte effect van rijksmaatregelen en het ingezette eigen beleid (zoals de intensievere samenwerking met uitzendbureaus) verdisconteren, daarbij abstraherend van mogelijk negatiever economische ontwikkelingen dan wij thans kunnen voorzien. Met het ingezette beleid willen wij het volume WWB aanvragen ombuigen van ruim 900 begin 2012 naar rond 800 ultimo 2012. Wel hebben wij in de risicoanalyse een risico opgenomen voor tegenvallende resultaten in de ontwikkeling van het cliëntenbestand van € 900.000.

Verder zou op basis van de ervaringscijfers over 2011 en het eerste kwartaal 2012 de post terugvordering en verhaal van bijstandsuitkeringen negatief moeten worden bijgesteld met € 211.000. Wij hebben dit nadeel niet meegenomen in het financieel perspectief, omdat eerst de werking van alternatieve maatregelen nader zal moeten worden onderzocht.

Ontwikkeling bouwleges

Eind 2011 hebben we een prognose gemaakt van het gemiddelde aantal te verwachten Wabo aanvragen in de aankomende 5 jaar en de hieruit voortvloeiende kosten en legesinkomsten. Dit was reden om de bouwtarieven behoorlijk ingrijpend te verhogen. Sterke schommelingen per jaar zijn gebruikelijk gezien de afhankelijkheid van grote bouwprojecten waarvan de planningen onzeker zijn, zeker in het huidige economische klimaat. Indien de werkelijk inkomsten over het 1^e kwartaal worden doorgetrokken voor het hele jaar dan zullen de legesinkomsten € 100.000 tot € 400.000 lager uitvallen. Wij zijn van mening dat, als het aantal Wabo-aanvragen achterblijft bij de raming, bezien zal moeten worden in hoeverre de capaciteit, die nodig is om de vergunningen te verwerken aangepast kan worden. In juli zullen we de raad, zoals toegezegd, een voorstel doen over aanpassingen van tarieven op overige Wabo producten (anders dan bouwen).

3 Bestuurlijk kader 2013

***Naar een sociaal, cultureel en veilig Nieuwegein:
"Uitgaan van de kracht van mensen".***

3.1 Overzicht van voorwerk in de afgelopen jaren, maar geen samenvatting

De inleiding van de programmabegroting 2011 gaf een beschouwing over de veranderingen in de samenleving en de gevolgen voor de verantwoordelijkheden van de Nieuwegeinse overheid. De samenleving is zelfredzamer is geworden en staat tegelijkertijd meer onder invloed van ontwikkelingen elders in de wereld. Nieuwegein heeft ook in groeiende mate te maken met grote stadsproblemen en toenemende kwetsbaarheid van een aantal inwoners. Dit heeft gevolgen voor de positie, de rollen en verantwoordelijkheden van de overheid in de samenleving. Door een aantal inwoners en hun omgeving wordt een groter beroep op ons gedaan om zorg te verlenen of gedragskaders en de wet te handhaven. Andere inwoners vinden evenwel dat we als gemeente ons met minder domeinen moeten bezighouden.

In de programmabegroting 2012 hebben wij ons op strategisch niveau geheroriënteerd en een missie en visie neergelegd. U heeft die onderschreven. Onder het motto 'ruimte voor verantwoordelijkheid' zijn ook verantwoordelijkheden en taken opnieuw gedefinieerd. Niet alle inwoners hebben eenzelfde intensieve ondersteuning nodig. Met het merendeel van onze inwoners gaat het goed. Zij kunnen de regie over hun eigen leven goed voeren. Op basis van landelijke onderzoek is dat ca. 80-85% van de bevolking¹. Soms hebben zij eenvoudige vragen. Doorgaans weten zij heel goed zelf waar zij moeten zijn voor de beantwoording. Wat professionals dan vooral moeten doen is die vraag zo snel mogelijk beantwoorden (met informatie of dienstverlening). En daarbij vooral ondersteunen van de kracht die (organisaties van) inwoners al in zich hebben.

¹ "Dit komt o.a. naar voren in de piramide van Sprague en Walker (2002) en de ADD-jeudzorgmonitor van de provincie Utrecht (2010). Het gaat om een indeling die al langer wordt gehanteerd in de sociale wetenschappen. Het is geen absolute indeling: inwoners kunnen zich ontwikkelen en kunnen in situaties terecht komen waardoor ze kwetsbaar zijn. Het gaat vooral om een duiding die een brede waaier aan ondersteuningsvragen hanteerbaar maakt."

Op die terreinen waar onze inwoners heel goed voor zichzelf en elkaar kunnen zorgen, moeten we juist ruimte bieden. Daar zijn we als overheid eerder een belemmering dan een steun. In de Strategische heroriëntatie heeft u daar een aantal financiële taakstellingen neergelegd vanuit de visie dat op dit terrein de organisaties meer ondernemerschap kunnen tonen en inwoners hun zelforganiserende capaciteiten meer moeten kunnen inzetten. Kunst en cultuur is daarmee een voorbeeld voor andere sectoren waar dezelfde overstap wordt gemaakt. De inwoners die problemen zelf kunnen oplossen, moeten we als gemeente vooral in staat stellen dat te doen. De overheid handelt aanvullend (faciliterend activerend) en kaderstellend (inclusief handhaven) als belangen botsen en belanghebbenden er onderling niet uitkomen. Waarbij we er altijd voor moeten zorgen dat toegankelijkheid niet wordt belemmerd door inkomen of andere beperkingen.

Circa 10-15% van de bevolking is op verschillende wijzen en in verschillende mate kwetsbaar. Zij kunnen de regie over hun eigen leven voeren maar hebben wel ondersteuning nodig. En als er een vraag is, heeft die vaak relatie met andere levensdomeinen. Professionals moeten doorgaans moeite doen om de vraag 'binnen' te krijgen, en moeten gezien de complexiteit aan vraagverheldering doen. Maar dan geldt wel dat vroegtijdige beantwoording van de vraag escalatie van problemen, bijvoorbeeld dakloosheid, voorkomt. Daar is dus winst te behalen.

De inwoners die aandacht nodig hebben, moeten we op weg helpen om voor zichzelf te zorgen en door samenwerking van professionals zorgen dat onze ondersteuning op de verschillende levensdomeinen niet tegengesteld werkt. Met de decentralisatie van rijks- en provinciebeleid naar de gemeente op het brede terrein van werk en participatie, zorg voor jeugd en begeleiding krijgt de gemeente voor deze groep meer verantwoordelijkheid. Maar er zijn ook kansen. De gemeente krijgt meer beleidsruimte en financiële middelen. Daarmee kan de gebiedsgerichte en cliëntgerichte manier van werken waarmee we al met onze partners ervaring hebben opgedaan met wijkgericht samenwerken, met de woonservicezones, het participatiebudget en Wisselgeld, worden geïntensiveerd. Onder het motto 'dichtbij de mensen' zullen we ons gebiedsgerichte werken en cliëntgerichte werken op elkaar moeten laten aansluiten. En we zullen op meer terreinen dan tot nu toe op die andere manier moeten gaan werken. Vanuit de inwoners geredeneerd is er immers meer en op een andere wijze sprake van samenhang van problemen en omstandigheden dan in het gemeentelijke beleid.

Bij de derde groep, circa 5 % van de bevolking moeten professionals continu 'hands on' blijven. Zij kunnen nauwelijks de regie over hun leven voeren of zij zijn een bedreiging voor de zelfredzaamheid van anderen (bv. structurele overlastgevers of criminelen). Er is professioneel of zorg of bijsturing nodig. Voor deze derde groep inwoners moet de overheid er zijn en moeten we door samenwerking zo effectief en efficiënt mogelijk werken. Ook daar geldt, dat wat inwoners zelf kunnen, ze ook zelf moeten doen. Mede daarom geldt dat we daar meer dan tot nu toe soms op operationeel niveau de regie moeten pakken. Maar mensen pakken pas hun verantwoordelijkheid voor anderen als de overheid voor veiligheid zorgt. En zorg-, inkomens- en participatieproblemen zijn pas hanteerbaar als er een gevoel van

veiligheid is. Daar hebben onze inwoners ook zelf hun verantwoordelijkheid in, maar het gevoel moet er zijn dat uiteindelijk, als het echt uit de hand loopt, de burger terug kan vallen op de overheid die goed, maar vooral lijf, weet te beschermen. Dat vertrouwen is de basis van onze samenleving.

Vanuit zelfredzaamheid perspectief naar Nieuwegein kijkend, zijn er verschillende rollen voor de gemeente en andere professionals noodzakelijk zijn: ruimte geven, aandacht geven, zorg bieden.

3.2 Wat nu nodig is

Door de gemeentelijke organisatie en door onze samenwerkingspartners wordt hard gewerkt om uw bezuinigingsopdrachten uit 2011 te realiseren. In de kadernota 2013 rapporteren wij over de stand van zaken. Wij constateren dat dit grosso modo loopt. Ook aan de decentralisaties van AWBZ-begeleiding, jeugdzorg en de Wet werken naar vermogen wordt hard gewerkt. Wij beseffen op het moment van schrijven van dit bestuurlijk kader, dat de ingangsdatum en de omvang van de betreffende wetgeving door de val van het kabinet nog onduidelijk is. Wij gaan er gemakshalve van uit dat de decentralisatie van de AWBZ doorgang zal vinden evenals de Jeugdzorg en de Wet werken naar vermogen.

Deze onzekerheid belemmert ons niet om in deze kadernota stil te staan bij de veranderingen die op ons af zullen komen omdat zij inmiddels breed politiek en maatschappelijk draagvlak hebben voor wat betreft een aantal principia en de uitwerking daarvan. Van ons als overheid, maar ook van onze samenwerkingspartners en inwoners, vraagt dit om anders te kijken, anders te interpreteren, anders te denken en anders te handelen. Zowel voor veiligheidsvraagstukken als voor het deel van de bevolking waar we professioneel aandacht voor moeten hebben of voor moeten zorgen, geldt dat er sprake moet zijn van bevoegdheden om door te zetten, resultaten te bereiken. De professionals die direct voor oplossingen kunnen zorgen, moeten daarvoor de bevoegdheden krijgen (frontlijnsturing). Dat is noodzakelijk, maar zeker niet voldoende. Het gaat ook om gezag, om een houding die voor het inzetten van de bevoegdheden draagvlak creëert. Weten wie je tegenover je hebt en hoe je daar (verschillend) mee om moet gaan. Als we dat goed invullen, kunnen we ook van inwoners vragen om hun verantwoordelijkheid te nemen en kunnen we handhaven als dat niet gebeurt.

Professionals zullen meer maatwerk moeten leveren, zodat ze de ene inwoner aanspreken op het nemen van zijn of haar eigen verantwoordelijkheid en bij de ander weten dat dit de problemen alleen maar zal verergeren omdat achter zijn of haar gedrag een kluwen van problemen blijkt te zitten waarin nu moet worden ingegrepen. Die sensitiviteit zullen we als organisatie moeten ontwikkelen en ook van onze samenwerkingspartners moeten verlangen. Met bijvoorbeeld de Kanteling in de Wmo en het groenbeheer hebben we al ervaring opgedaan met deze transformatie. Maar zij ligt breder dan deze voorbeelden.

Daarbij moet ook rekening worden gehouden met de verschillende burgerschapsstijlen, zoals bijvoorbeeld in beeld gebracht door onderzoeksbureau Motivaction². Communicatie is immers effectief als deze uitgaat van de perspectieven die betrokkenen hanteren. Bij de ene inwoner of organisatie is een open gesprek voldoende. Anderen zullen moeten worden geconfronteerd met de consequenties van hun gedrag of het nalaten daarvan. De cultuurverandering krijgt dus vorm langs twee lijnen:

- De intensiteit en vorm van ondersteuningsbehoefte: de inhoud;
- De burgerschapsstijlen: hoe zitten partners in het gesprek?

Deze veranderingen hebben gevolgen voor de verhouding tussen enerzijds het college van B en W/de ambtelijke organisatie en anderzijds uw gemeenteraad. Immers bestaande verhoudingen zullen aan veranderingen onderhevig worden. Het gaat om ontwikkelingen als:

- Een verschuiving van beleidsregie naar regie op uitvoering, inclusief frontlijnsturing.
- Daaraan gekoppeld minder gedetailleerd beleid, meer ruimte om tactisch en operationeel in wisselwerking met inwoners en organisaties invulling te geven.
- Beleidskaders meer van onderop invulling laten geven en daarmee draagvlak creëren in de netwerksamenleving.
- Maar ook voorwaarden scheppen om in te spelen op de snelle veranderingen in een netwerksamenleving.

Vanzelfsprekend blijft gelden dat wij richting de raad bestuurlijk verantwoordelijk zijn voor het handelen van de gemeentelijke organisatie. Doch dit stelt ook vragen naar de opvattingen van uw raad in deze.

Wij willen u in dit verband het volgende vragen:

Onderschrijft u de inhoudelijke koers zoals verwoord in dit bestuurlijk kader ook als uitgangspunt voor de programmabegroting 2013?

Hoe ziet u uw rol in de verschillende perspectieven, zoals in dit bestuurlijk kader geschetst?

3.3 Uitwerking van de rollen

Hieronder geven we u alvast een uitwerking van de rollen, enkele voorbeelden die aangeven hoe ook op andere beleidsterreinen een rol vervuld kan worden

² Motivaction onderscheidt vier burgerschapsstijlen, nl. verantwoordelijken, plichtsgetrouwen, pragmatici en buitenstaanders.

Rol ruimte geven: Uitwerking kunst & cultuur

Een goed cultureel en kunstzinnig klimaat in Nieuwegein draagt er aan bij dat Nieuwegein een goed vestigingsklimaat heeft voor bedrijven en inwoners met een middenklasse inkomen. Bedrijven hebben we nodig voor de werkgelegenheid. De middenklasse hebben we ook nodig om het zelf organiserend vermogen van de Nieuwegeinse samenleving te versterken. En voor de inwoners is het van belang omdat zij in deze stad wonen en willen dat hun huizen hun waarde behouden omdat Nieuwegein ook van buiten wordt gezien als een aantrekkelijke stad. In de afgelopen jaren heeft Nieuwegein geïnvesteerd in goede voorzieningen zoals een goede bibliotheek met faciliteiten voor kunstuitleen, een nieuw theater/ kunstencentrum, een museumwerf. We moeten ze nu de ruimte geven om een eigen plek in de Nieuwegeinse samenleving te versterken om een ontmoetingsplaats te worden en verbondenheid te creëren.

Op het gebied van kunst en cultuur kan ruimte worden gegeven aan zelfredzame burgers met een eigen smaak. Zij kunnen zelf bijdragen aan het vormgeven en in stand houden van culturele voorzieningen. Het is juist op dit soort punten dat de legitimiteit van overheidsoptreden in een netwerksamenleving onder druk staat. Moet de gemeente nog wel een beslissende stem hebben? Enerzijds natuurlijk wel, want het gaat om de besteding van gemeenschapsgeld waarover verantwoording moet worden afgelegd. Maar anderzijds zijn er alternatieven: de financiering hoeft niet top-down maar kan ook bottom up verlopen. Bijvoorbeeld door de potentiële kaartverkoop van het theater leidend te laten zijn voor een groot deel van de programmering in plaats van eerst programmeren en dan kaarten verkopen. Er is ruimte voor andere verdienmodellen waarbij het bedrijfsleven niet doneert of sponsort maar geld verdient met de investering. Het biedt de mogelijkheid om andere netwerken te creëren. Door het inzetten van de capaciteiten van inwoners, wordt betrokkenheid in de samenleving gecreëerd en daarmee meer betrokkenheid van Nieuwegeiners bij Nieuwegein als woonplaats. En waarom niet meer activiteiten overdag georganiseerd voor de grote en groeiende groep ouderen die 's-avonds de deur niet meer uit willen? En actief eenzame inwoners via de contacten in het sociale domein aansporen om zich vrijwillig in te zetten in de cultuursector? Dan kunnen verschillende doelen worden gediend. Inwoners en bedrijven worden serieus genomen door ze aan te spreken op hun capaciteiten maar op deze manier ook tegemoet wordt gekomen aan de financiële beperkingen van de overheid. Met de vermogensoverdracht van de vorige generatie hebben veel (aankomende) ouderen privé middelen beschikbaar. Daarbij moeten we vanzelfsprekend oog houden voor de financiële toegankelijkheid van activiteiten, daar er groepen in de samenleving zijn met stevige beperkingen in het besteedbaar inkomen. Het gaat er om inwoners aan te spreken door in te spelen op hun behoeften en eigenaarschap te creëren.

Betekent dit, om meer ruimte te bieden aan ondernemerschap en aan het zelforganiserend vermogen in de samenleving, dat de gemeente minder regels en minder voorwaarden aan subsidieverlening stelt?

Moet toegankelijkheid voor alle inkomensgroepen hierbij gewaarborgd zijn?

Rol aandacht geven: Uitwerking transities

Met de drie decentralisaties wijzigt de verantwoordelijkheid van de gemeente fors. Met de transitie van de jeugdzorg wordt de gemeente financieel en inhoudelijk verantwoordelijk voor de gehele keten van lichte opvoedondersteuning tot jeugdzorg, jeugd justitiële ingrepen, jeugdgeestelijke gezondheidszorg en jeugdreclassering en niet te vergeten de nazorg bij terugkeer van de jongeren in de gemeente uit de instellingen. Maar het moet met minder middelen.

Met de transitie van de begeleiding (en kort durend verblijf) uit de AWBZ wordt de gemeente verantwoordelijk voor een groot deel van de zorgketen, voor mensen met psychiatrische, verstandelijke, somatische en auditieve beperkingen. Maar ook hier moet dezelfde kwaliteit geboden worden met minder middelen. Met de transitie op het domein van werk en inkomen wordt de gemeente verantwoordelijk voor grote groepen die voorheen in beschutte werkvoorzieningen actief waren, jongeren met een arbeidsbeperking (WAJONG), en in het algemeen voor allen een zo snel mogelijke herintreding na verlies van werk. Ook hier met een opgave gekoppeld aan een forse inkrimping van de beschikbare middelen.

De gemeente wordt op de domeinen jeugd, AWBZ/WMO en Werk en inkomen volledig bestuurlijk eindverantwoordelijk. Hoe kunnen we die bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen? We zullen immers door onze inwoners worden aangesproken als het misgaat en dit gevolgen heeft voor de leefbaarheid en veiligheid van betrokkenen en hun omgeving. Gemeenten worden geacht met minder middelen een zelfde kwaliteit van maatschappelijke ondersteuning te bieden. Gemeenten worden geacht beter in staat te zijn de inzet in de transities vanuit de verschillende domeinen dicht bij de burger te verknopen. Dat vraagt om een andere manier van werken: van beleidsregie naar uitvoeringsregie. Daarop hebben we in de afgelopen jaren voorgesorteerd in de samenwerking met partners en inwoners. Maar daar moeten we ons nog wel verder ontwikkelen. Zowel intern als in relatie tot leefbaarheid en veiligheid, beheer openbare ruimte en infrastructurele ingrepen die we moeten doen.

Betekent dit, dat:

- *De gemeente inwoners moet activeren door deze inwoners aan te spreken en te sturen op het ombuigen van claims op inzet van de overheid om de eigen situatie te verbeteren naar het ondersteunen van wat betrokkene zelf kan doen?*
- *En daarbij een meer faciliterende rol past ten aanzien van externe initiatieven?*
- *De kader stellende en handhavende rol bij wettelijke verplichtingen krachtiger wordt opgepakt door samenwerking beter te organiseren (indien noodzakelijk meer regie, meer frontliniesturing, meer multidisciplinair overleg)?*
- *De drie transities daarin zoveel mogelijk gebiedsgericht vorm gegeven worden? Hierbij vertrekken we maximaal vanuit de diversiteit in leefomgeving van de betreffende inwoners.*

Rol zorg bieden: Uitwerking veiligheid.

Het accent van het beleid dat u in de afgelopen jaren heeft geformuleerd ligt op het uitgaan van de kracht van onze inwoners en aanvullend werken. Nieuwegein is en blijft bovendien veilig. De afgelopen tien jaar is de objectieve veiligheid in Nieuwegein met 35% toegenomen, de subjectieve veiligheid slechts met 6% . Hieruit blijkt een discrepantie . Het is dus vooral van belang er voor te zorgen dat de objectieve veiligheid gelijk blijft of zelfs toeneemt, maar dat dit ook zo wordt beleefd . Dat is geen eenvoudige opgave. Zeker niet wanneer van burgers wordt verwacht dat zij hun verantwoordelijkheid nemen, terwijl zij juist willen dat de overheid problemen oplost. Bovendien kenmerkt de veiligheid in Nieuwegein zich door een toename van zware criminaliteit, welke zich verplaatst naar wijken³. Dat betekent juist een toename van onveiligheidsgevoelens.

Kenmerkend voor de maatschappelijke opvatting over de aanpak van veiligheid is de grotere rol van de gemeente; u krijgt in de toekomst de plicht een Integraal Veiligheidsplan vast te stellen, de burgemeester krijgt steeds meer bevoegdheden, maar ook een zorgplicht. De aankomende wijziging van de Gemeentewet ten aanzien van lokaal veiligheidsbeleid brengt dit tot uitdrukking.

Daar waar de gemeente zich in het verleden met name zelf verantwoordelijk voelde, zal in de toekomst meer gestuurd gaan worden op de afstemming tussen het scala aan veiligheidspartners. Wij constateren dat niet altijd alle partners op één lijn zitten of de noodzaak zien van hun betrokkenheid.

Moet de informatiepositie van de gemeente verbeteren omdat enkel dan goed regie kan worden gevoerd? Dit omdat er ook een relatie ligt tussen de drie transities en veiligheid bv. in de situatie van multi-probleemgezinnen en individuen met crimineel gedrag.

En de gemeente partners beter moeten kunnen sturen bij de aanpak van veiligheidsvraagstukken?

Wij zijn benieuwd naar uw opvattingen en zien uit naar het debat met u daarover.

³ Inwoners met een sociaal zwakke positie, mede ingegeven door het financiële klimaat, worden makkelijker benaderbaar om deel te nemen aan criminele handelingen. Hennepplantages in woningen zijn hiervan een voorbeeld, waarbij het criminele netwerk vaak buiten schot blijft bij het ontdekken van de handelingen.

4 Financieel kader 2013

Na de val van het kabinet is de onzekerheid over de financiële ontwikkelingen voor de gemeente op dit moment groter dan ooit. Duidelijk is dat er in de komende jaren in Nederland bezuinigd zal gaan worden om te voldoen aan de eisen van het stabiliteitspact. De manier waarop dit gaat gebeuren en de gevolgen die dit heeft voor de gemeente Nieuwegein zijn nog onduidelijk.

Vorig jaar liet de begroting, mede dankzij de maatregelen in het kader van de strategische heroriëntatie, een positief saldo zien. Dat bood de mogelijkheden om te sparen door bedragen toe te voegen aan de buffer voor het opvangen van de gevolgen van de economische crisis. De verwachte verandering van de financiële situatie nu leidt ertoe dat in de Voorjaarsnota de storting in de buffer aanzienlijk moet worden beperkt. Ook in het meerjarenperspectief, zoals wij dat hieronder schetsen, is het niet of nauwelijks meer mogelijk om te sparen in de buffer. Daarnaast worden voor een deel de stelposten aangewend die in de strategische heroriëntatie zijn gevormd voor het opvangen van onder meer de gevolgen van het rijksbeleid. Dit neemt niet weg dat we op dit moment zonder aanvullende ombuigingen een meerjarig sluitend perspectief kunnen laten zien. Om dit te kunnen behouden worden aanvullende ombuigingen in latere jaren echter niet uitgesloten. Onderstaand worden de aanpassingen in het perspectief in een aantal stappen toegelicht.

4.1 Ontwikkelingen tot en met Voorjaarsnota 2012

In deze Voorjaarsnota is een aantal noodzakelijk aanpassingen in het perspectief aangegeven die structurele gevolgen hebben en daarmee doorwerken in het perspectief voor 2013 en volgende jaren. Onderstaand worden deze effecten aangegeven.

	2013	2014	2015	2016
Begroting 2012	0	0	0	0
1. Saldo Voorjaarsnota 2012	-1.086.000	-620.000	-579.000	-579.000
2. Inzet Stelpost Ontwikkelingen rijksbeleid (algemene uitkering)	150.000	330.000	330.000	330.000
3. Inzet Stelpost Risico's en overige ontwikkelingen (loonruimte 2012)	250.000	250.000	250.000	250.000
4. Vervallen storting buffer (= inzet begrotingsruimte)	3.040.000	1.890.000	490.000	490.000
Ontwikkeling t/m Voorjaarsnota 2012	2.354.000	1.850.000	491.000	491.000

1. Betreft het saldo van de Voorjaarsnota, zoals opgenomen in paragraaf 2.2. Hierin is ook de meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering meegenomen. Daarin werkt de verlaging van het accres in 2012 structureel door naar volgende jaren. In 2014 en 2015 neemt het accres wel weer toe ten opzichte van de eerdere ramingen, maar dit is onvoldoende om de korting van 2012 volledig op te vangen.

Meerjarenperspectief algemene uitkering	2013	2014	2015
Stand begroting 2012	54.577.000	55.789.000	55.722.000
Budgettaire ontwikkelingen	-639.000	-190.000	-152.000
Taakmutaties	266.500	266.500	266.500
Stand Voorjaarsnota 2012	54.372.500	55.865.500	55.836.500

Overigens moet bij deze cijfers worden opgemerkt dat het hierbij gaat om een inschatting op basis van de huidige verdeelsystematiek. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw verdeelmodel, omdat het huidige model uit 1997 niet meer op alle punten aansluit op de kostenontwikkeling van gemeenten. Wel hebben de afgelopen jaren aanpassingen op onderdelen plaatsgevonden. Invoering van een nieuw verdeelmodel wordt verwacht in 2014. Dit kan leiden tot herverdeeleeffecten tussen gemeenten en aanpassingen in het meerjarenperspectief.

2. In de reservering voor het opvangen van de gevolgen van het rijksbeleid bij de strategische heroriëntatie was rekening gehouden met een korting van de algemene uitkering. Dit bedrag kan nu worden ingezet als (gedeeltelijke) dekking voor de verlaging van de algemene uitkering.
3. In de reservering voor risico's en overige ontwikkelingen was rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de personeelslasten met € 250.000. Het geraamde bedrag voor 2012 kan nu in het perspectief vrijvallen.
4. De meerjarenbegroting 2012 sloot met een voordelig saldo in 2013 en 2014. Dit is met name een gevolg van de strategische heroriëntatie, waarbij de meeste ombuigingen met ingang van 2013 zijn ingeboekt, terwijl de nadelen voor het grootste deel in latere jaren worden verwacht. In de begroting 2012 zijn deze voordelige saldi toe te voegen aan de buffer economische crisis. Om tot een correct beeld te komen van de beschikbare begrotingsruimte wordt dit bedrag hier als ruimte opgenomen. Inzet van deze ruimte betekent een lagere of geen storting in de buffer.

4.2 Ontwikkelingen perspectief 2013

Naast de onderwerpen die in de Voorjaarsnota zijn opgenomen, zijn er ook ontwikkelingen die met ingang van 2013 het perspectief beïnvloeden. Onderstaand gaan we in op de ontwikkelingen die een grote mate van zekerheid hebben.

	2013	2014	2015	2016
Ontwikkeling t/m Voorjaarsnota 2012	2.354.000	1.850.000	491.000	491.000
1. Knelpunten 2013	-640.000	-390.000	-390.000	-390.000
2. Ontwikkeling perspectief	-380.000	-380.000	-380.000	-400.000
3. Inzet Stelpost Bestaand beleid (opvangen knelpunten)	400.000	400.000	400.000	400.000
4. Inzet Stelpost Risico's en overige ontwikkelingen (herijking risico's, loonruimte 2013 en lastenverlichting)	740.000	990.000	1.220.000	970.000
5. Bezuiniging re-integratie, WWB	-600.000	-200.000	0	0
Ontwikkeling incl. effecten 2013	1.874.000	2.270.000	1.341.000	1.071.000

- Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van knelpunten in de begroting 2013. Deze knelpunten ontstaan onder meer doordat de budgetten in de begroting (inmiddels jarenlang) niet meer zijn geïndexeerd en ook het te onderhouden areaal is toegenomen.
  - Voor de aangemelde knelpunten is in 2013 een bedrag van € 287.000 noodzakelijk. Daarbij gaat het onder meer om meerkosten met betrekking tot compostering, kosten betalingsverkeer, diensten computercentra, energie-, schoonmaak- en onderhoudskosten werf, MEC en sportaccommodaties en meerkosten onderhoud binnenstad, die nog niet in de begroting waren verwerkt.
  - Voor 2013 wordt eenmalig een bedrag van € 250.000 in de begroting opgenomen voor de tijdelijke opslag op de pensioenpremie die door het ABP zal worden geheven.
  - Er is voor een bedrag van € 147.000 sprake van areaaluitbreidingen. Daarbij gaat het om meerkosten voor onderhoud groen en wegen in Blokhoeve en Het Klooster, onderhoudslasten van het fietspad in de Doorslag, de regionale fietsverbinding en de vrije busbaan langs de A.C. Verhoefweg, openbare verlichting in Het Klooster en een aantal wijken en onderhoudskosten voor het dynamisch stadstoegangssysteem.
- De post "ontwikkeling perspectief" heeft betrekking op de loonstijging met 2% op basis van de nieuwe cao over 2012 waarover recent overeenstemming is bereikt. De meerkosten hiervan voor de gemeente bedragen € 630.000 structureel. Daar staat tegenover dat de inkomsten op basis van leges, etc. met 1,5% kunnen worden verhoogd. Dit levert in het perspectief een bedrag van € 250.000 op. Per saldo leggen deze ontwikkelingen een beslag van € 380.000 op de begrotingsruimte.

Voor 2016 is in het perspectief de vorming van een post van € 400.000 voor het opvangen van knelpunten in de begroting 2016 opgenomen en € 120.000 rentenadeel als gevolg van de inzet van de Reserve voor de dekking van de begroting. Verder wordt in 2016 (op basis van de septembercirculaire 2011) een verhoging van de algemene uitkering van € 500.000 verwacht.

3. Er is jaarlijks in de begroting een Stelpost Bestaand beleid beschikbaar van € 400.000. Deze is bedoeld voor het opvangen van de knelpunten, zoals bedoeld bij punt 5. De jaarschijf 2013 kan worden ingezet als dekking voor de begroting.
4. Bij de strategische heroriëntatie is een stelpost gevormd voor het opvangen van structurele risico's in de exploitatie. De structurele risico's die bij de strategische heroriëntatie zijn geïnventariseerd, zijn nu opnieuw bekeken. Ten opzichte van de vorige inventarisatie hebben er enkele wijzigingen plaatsgevonden. Er is geen rekening meer gehouden met een risico van de ontwikkeling van de markttrente, omdat de gemeente in het afgelopen jaar voor de komende periode in de financieringsbehoefte heeft voorzien. Hiermee vervalt dat risico. Het risico van loonontwikkeling, inflatie en algemene uitkering is eveneens geschrapt. Voor de inflatie en verdere loonontwikkeling gaan we vooralsnog uit van de nullijn, terwijl met een negatieve ontwikkeling van de algemene uitkering in het financieel perspectief al rekening is gehouden.

Ten aanzien van de uitgaven WWB is het in paragraaf 2.7 vermelde risico van € 900.000 aangehouden. Gezien de opmerking dat er als gevolg van de veranderde werkwijze wellicht ook revenuen geplukt kunnen worden is het kanspercentage teruggebracht van 70 naar 50. Op basis van de Monte Carlo-methode en een zekerheidspercentage van 90% is een bedrag van € 1.060.000 per jaar toereikend om de structurele risico's op te vangen. Omdat de stelpost voor het opvangen van structurele risico's vanaf 2015 nu nog € 1.820.000 bedraagt, kan voor 2015 en 2016 een bedrag van € 760.000 vrijvallen ten behoeve van het perspectief. In de eerdere jaren is door de oplopende stelpost een lager bedrag beschikbaar.

Op het onderdeel ontwikkelingen kan in 2015 een bedrag van € 460.000 vrijvallen. Voor € 210.000 betreft dit de reservering voor de gevolgen van het niet verhogen van de OZB in 2013. De ontwikkeling van de OZB is nu verwerkt in het perspectief, waardoor dit bedrag kan vrijvallen. Daarnaast kan ook het bedrag van € 250.000 voor stijging van de personeelslasten in 2013 vrijvallen. De ontwikkeling van de personeelslasten voor 2013 is meegenomen in het perspectief. In 2016 kan dit bedrag niet vrijvallen vanwege het vormen van de stelpost voor de ontwikkeling van de personeelslasten in dat jaar.

5. Bij het opstellen van de strategische heroriëntatie is een inschatting gemaakt van de korting op het re-integratiebudget van de gemeente. Dat bedrag (structureel € 1,5 mln in 2015) is als nadeel voor de gemeente in het perspectief verwerkt. Bij de maatregelen is vervolgens de invulling van de rijksbezuiniging opgenomen als ombuigingsmaatregel. Ook hierbij is uitgegaan van € 1,5 mln structureel, echter met ingang van 2013, omdat inmiddels duidelijk was geworden dat de korting sneller zou ingaan dan eerder verwacht. In het meerjarenperspectief ontstaat hierdoor een nadeel doordat de gemeentelijk ombuiging in 2013 en 2014 groter is dan het bedrag dat daarvoor in het perspectief was opgenomen. Feitelijk moet worden geconstateerd dat de bij de strategische heroriëntatie voorgestelde ombuiging op dit punt voor die twee jaren niet haalbaar is.

4.3 Nieuwe ontwikkelingen 2013

	2013	2014	2015	2016
Ontwikkeling incl. effecten 2013	1.874.000	2.270.000	1.341.000	1.071.000
1. Nieuw beleid en intensiveringen 2013	-149.000	-158.000	-153.000	-153.000
Begrotingsruimte zonder effecten rijkbeleid	1.725.000	2.112.000	1.188.000	918.000

- Met betrekking tot nieuw beleid en intensiveringen willen wij u een aantal voorstellen doen voor onderwerpen die wij in de begroting 2013 willen verwerken.
  - De kapitaallasten van de brede school Lekboulevard/Hoogzandveld kunnen vooralsnog niet volledig worden opgevangen binnen de middelen die daarvoor een aantal jaren geleden beschikbaar zijn gesteld. Naar raming is er een aanvullend bedrag benodigd van maximaal € 28.000 in 2013 en € 47.000 structureel met ingang van 2014. Ten tijde van het opstellen van deze voorjaarsnota zijn de uitkomsten van de aanbesteding nog niet bekend. Deze zullen worden meegenomen in de begroting voor 2013.
  - Eind maart hebben wij u per brief (nummer 2012-147) geïnformeerd over de deelname aan het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC). Structureel is hiervoor een bedrag van € 10.300 benodigd. Wij stellen u voor dit bedrag mee te nemen in de begroting 2013.
  - Onlangs hebben wij u een voorstel gedaan voor de invoering van cameratoezicht op de Rapenburgerschans. Bij de bespreking van dit voorstel in de sessie Algemene en Bestuurlijke Zaken is de voorkeur aangegeven het voorstel gelijktijdig te behandelen met het algemene toetsingskader cameratoezicht, waaronder de mogelijkheden voor wat betreft flexibel cameratoezicht. Afhankelijk van de uitkomsten van die bespreking zal het bedrag worden ingezet op cameratoezicht op de Rapenburgerschans en/of (flexibel) cameratoezicht in het algemeen. Voor de kosten willen wij in 2013 een bedrag van € 81.000 en vanaf 2014 € 76.000 structureel beschikbaar stellen.
  - In april 2010 is stichting Samen voor Nieuwegein (met subsidie van de gemeente voor drie jaar) officieel van start gegaan. De stichting heeft tot doel om maatschappelijk betrokken ondernemen (MBO) in Nieuwegein te ontwikkelen en te bevorderen. Naast ons partnerschap in deze stichting willen wij door subsidiering van de faciliterende maatschappelijke rol de activiteiten van de stichting ondersteunen. Hiervoor is in 2013 een bedrag van € 30.000 benodigd. In 2014 willen wij € 25.000 ter beschikking stellen en vanaf 2015 € 20.000 structureel.

4.4 Voldoende meerjarenperspectief?

Door de val van het kabinet is de onzekerheid over de gevolgen van de rijksmaatregelen voor de financiële situatie van de gemeente in de komende jaren nog verder toegenomen. Er ligt een nieuw akkoord over ombuigingsmaatregelen op hoofdlijnen. Omdat veel van de maatregelen daarin betrekking hebben op fiscale

maatregelen is het effect daarvan op de algemene uitkering mogelijk lager dan eerder werd ingeschat. De afgesproken verhoging van het BTW-tarief gaat er waarschijnlijk wel toe leiden dat de uitname uit het gemeentefonds ten behoeve van het BTW-compensatiefonds wordt verhoogd. Dat zou leiden tot een lagere algemene uitkering voor de gemeenten. Tegelijkertijd staan veel van de plannen van het vorige kabinet op losse schroeven. Tot aan de formatie van een nieuw kabinet zullen daarover waarschijnlijk geen besluiten meer worden genomen. Daarbij gaat het onder meer ook om de transities die in het vorige hoofdstuk zijn beschreven.

De gevolgen van het rijksbeleid zijn op dit moment moeilijk met enige zekerheid in te schatten. Op basis van het bedrag dat mogelijk doorwerkt in de algemene uitkering en de gevolgen van de BTW-verhoging moet rekening gehouden worden met een bedrag in de orde van grootte van € 1,5 tot € 2 mln. Als wordt uitgegaan van een bedrag van € 1,75 mln. ontstaat het volgende meerjarenbeeld:

	2013	2014	2015	2016
Begrotingsruimte Kadernota 2013	1.725.000	2.112.000	1.188.000	918.000
1. Inschatting effect rijksbeleid	-1.750.000	-1.750.000	-1.750.000	-1.750.000
2. Resterende Stelpost Opvangen gevolgen rijksbeleid	0	420.000	1.320.000	1.320.000
3. Onttrekking crisisbuffer	25.000	0	0	0
Begrotingsruimte met inschatting effect rijksbeleid (=storting buffer)	0	782.000	758.000	488.000

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er in de meerjarenraming, met inzet van de stelpost die is gevormd voor de gevolgen van het rijksbeleid, voldoende ruimte is voor het opvangen van een negatief effect in de orde van grootte zoals die is berekend. Wel is de ontwikkeling van de buffer aanzienlijk lager dan eerder geraamd. Onderstaand is aangegeven hoe de buffer zich zou ontwikkelen op basis van bovenstaande ontwikkelingen.

Ontwikkeling crisisbuffer	2012	2013	2014	2015	2016
Beginstand per jaar	3.660.000	1.712.000	1.687.000	2.469.000	3.227.000
Ontwikkelingen					
Geraamde storting (+) /onttrekking (-)	52.000	-25.000	782.000	758.000	488.000
Inzet t.b.v. re-integratie	-2.000.000				
Eindstand per jaar	1.712.000	1.687.000	2.469.000	3.227.000	3.715.000

Gezien het bovenstaande zijn wij van mening dat wij op dit moment geen aanvullende maatregelen hoeven te nemen om de gevolgen van het rijksbeleid op te vangen. Het blijft wel een voorlopige inschatting van dit moment. Mocht de situatie onverhoopt slechter uitvallen dan nu becijferd, dan is er in het perspectief nog enige structurele ruimte beschikbaar. Ook is er in de buffer incidentele ruimte voor een

eventuele overbrugging tot het moment waarop wij structurele aanvullende maatregelen zouden kunnen treffen.

4.5 Ontwikkeling Stelposten

In het kader van de strategische heroriëntatie zijn er twee stelposten gevormd, een voor het opvangen van de gevolgen van het rijksbeleid en een voor het opvangen van risico's en andere ontwikkelingen. Als deze stelposten worden ingezet volgens bovenstaande voorstellen is de ontwikkeling daarvan als volgt:

Ontwikkeling Stelpost Opvangen gevolgen rijksbeleid	2012	2013	2014	2015	2016
Begroting 2012	600.000	1.050.000	2.050.000	3.150.000	3.150.000
Ontwikkelingen					
Invulling taakstelling strategische heroriëntatie Inzet in Voorjaarsnota 2012 (2.2)	-500.000	-900.000	-1.300.000	-1.500.000	-1.500.000
Ontwikkeling gemeentefonds (4.1)		-150.000	-330.000	-330.000	-330.000
Beschikbaar voor inzet in perspectief 2013 (4.4)	0	0	420.000	1.320.000	1.320.000
Ontwikkeling Stelpost Risico's en andere ontwikkelingen	2012	2013	2014	2015	2016
Begroting 2012	400.000	1.400.000	2.220.000	3.030.000	3.030.000
Ontwikkelingen					
Inzet loonontwikkeling 2012 (2.2)	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Aanpassing risico-inventarisatie (4.2)		-300.000	-530.000	-760.000	-760.000
Inzet loonontwikkeling 2013 (4.2)		-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Vorming stelpost loonontwikkeling 2016 (4.2)					250.000
Inzet lastenverlichting (4.2)		-190.000	-210.000	-210.000	-210.000
Begroting 2013	150.000	410.000	980.000	1.560.000	1.810.000

4.6 Verdere ontwikkelingen: Wet Houdbaarheid overheidsfinanciën

Een bijzonder punt dat in de toekomst mogelijk gevolgen gaat hebben voor de gemeente is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF). Met behulp van deze wet wil het kabinet gemeenten dwingen om binnen de EMU-normen te blijven. De EMU-normen zijn echter gebaseerd op het kasstelsel, terwijl gemeente een lasten-batenstelsel kennen. Door het lasten-batenstelsel zijn gemeenten is staat om investeringen te doen en de kapitaallasten daarvan over de looptijd van de investering

in de begroting op te nemen. In eerste instantie mogen gemeenten 0,38% van het bbp als tekort hebben. Het aandeel van Nieuwegein daarin komt op een bedrag van ongeveer € 8,5 mln. De ruimte om investeringen te doen zou daarmee beperkt worden tot dit bedrag, vermeerderd met de afschrijvingen en de opbrengsten uit grondverkopen. Op het moment dat de gemeente deze ruimte overschrijdt, zal een deel van de vervangingsinvesteringen en/of van de grondexploitaties moet worden uitgesteld. In ieder geval zullen wij in de begroting 2013 de wijze waarop de investeringen van het grondbedrijf worden geraamd aanpassen. Door deze administratieve aanpassing kan gemakkelijker aan de EMU-normen worden voldaan.

Op termijn is het de bedoeling om het toegestane aandeel van de gemeenten in het EMU-saldo terug te brengen tot nul. Daarmee vervalt voor de gemeente in feite de mogelijkheid om investeringen te doen zonder dat daarvoor van te voren een reserve of voorziening gevormd is. Als de nieuwe wet daadwerkelijk op deze wijze wordt ingevoerd, kan dit leiden tot problemen in de voortgang van de gemeentelijke investeringen. Bijkomend probleem is dat de gemeente Nieuwegein op dit moment een deel van de personeelskosten en de overhead doorberekent aan investeringen. Op het moment dat investeringen moeten worden uitgesteld, valt een deel van het werkaanbod van deze afdelingen weg. Ook is er dan geen dekking meer voor deze kosten.

5 Voorstellen

Op grond van deze Voorjaarsnota stellen wij u voor:

1. De voortgangsrapportage over de begroting 2012 voor kennisgeving aan te nemen;
2. De in paragraaf 2.6 genoemde kredieten voor het stadshuiscomplex af te sluiten en nieuwe kredieten te verlenen voor het casco € 416.000, de installaties € 279.000, de losse inrichting € 417.000, de vaste inrichting € 539.000, lichtwering € 260.000 en aanpassingen balies € 30.000;
3. In te stemmen met de 5e wijziging van de programmabegroting 2012 conform de bijgevoegde begrotingswijziging waarin de budgettaire effecten van paragraaf 2.2, 2.4 en 2.5 zijn verwerkt;
4. In te stemmen met de 6e wijziging van de programmabegroting 2012 conform de bijgevoegde begrotingswijziging waarin de budgettaire neutrale wijzigingen zijn verwerkt;
5. Kennis te nemen van de structurele effecten van deze Voorjaarsnota en de wijze waarop deze in het financieel kader voor 2013 zijn verwerkt;
6. In te stemmen met de vijf onderwerpen zoals genoemd in hoofdstuk 3 als basis voor het bestuurlijk perspectief bij de begroting 2013;
7. Als raad een antwoord te formuleren op de in dat onderdeel gestelde vragen;
8. Kennis te nemen van de geschetste ontwikkelingen in het financieel perspectief voor 2013 en volgende jaren;
9. In te stemmen met de verdere uitwerking van de gekozen oplossingsrichting voor het financieel perspectief in de begroting 2013.

Burgemeester en wethouders van Nieuwegein,
de secretaris, de burgemeester,

drs. P.C.M. van Elteren

F.T.J.M. Backhuijs